

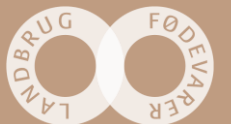
PRRS-håndtering i soholdet

Nicolai Rosager Weber, chefkonsulent

Veterinær- og Kvalitetsforhold

Landbrug & Fødevarer

Noget at leve af. Noget at leve for.

PRRS: Porcin Reproduktions- og Respirations Syndrom

PRRS infektion forårsages af et RNA kappevirus, som første gang blev isoleret i den hollandske by Lelystad i 1991.

Virus findes i to typer

PRRS1 (europæisk eller dansk PRRS)

PRRS2 (amerikansk PRRS)

Der er en række undertyper af henholdsvis PRRS1 og PRRS2 (såkaldte subtyper), som giver varierende alvorlighed af symptomer.

Findes i stort set alle regioner af verden hvor der produceres grise

PRRS: Symptomer

Reproduktionssyndromet

Sohold:

Mælkemangel

Sene aborter/tidlige faringer

Stigning i svagt- og dødfødte grise

Flere omløbere

Højere dødelighed blandt pattegrise

Hyppige sekundære lidelser blandt pattegrisene er:

Sodeksem

Ledbetændelse

Diarré

Hjernehindebetændelse

PRRS: Symptomer

Luftvejssyndromet

Ses ofte ved smågrise og slagtesvin

PRRS-virus angriber luftvejene, hvor især nogle celler i lungerne angribes (lungemakrofager)

Medføre at alle tilstedeværende infektioner kan give anledning til problemer

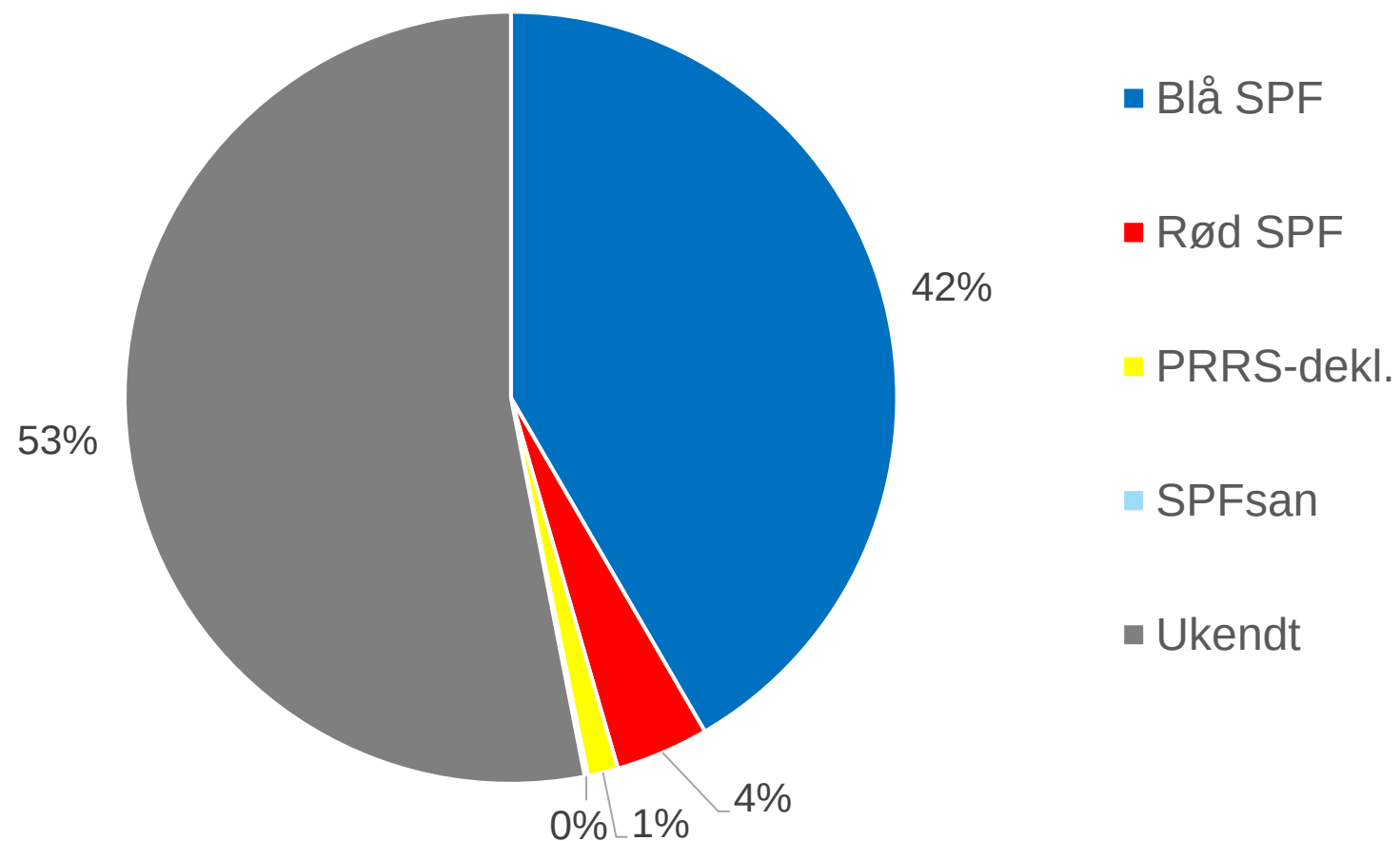
Fx

- Lungebetændelse
- Lungehindebetændelse
- Hjernehindebetændelse
- Hjertesæksbetændelse
- Ledbetændelser
- Diarré

Noget at leve af. Noget at leve for.

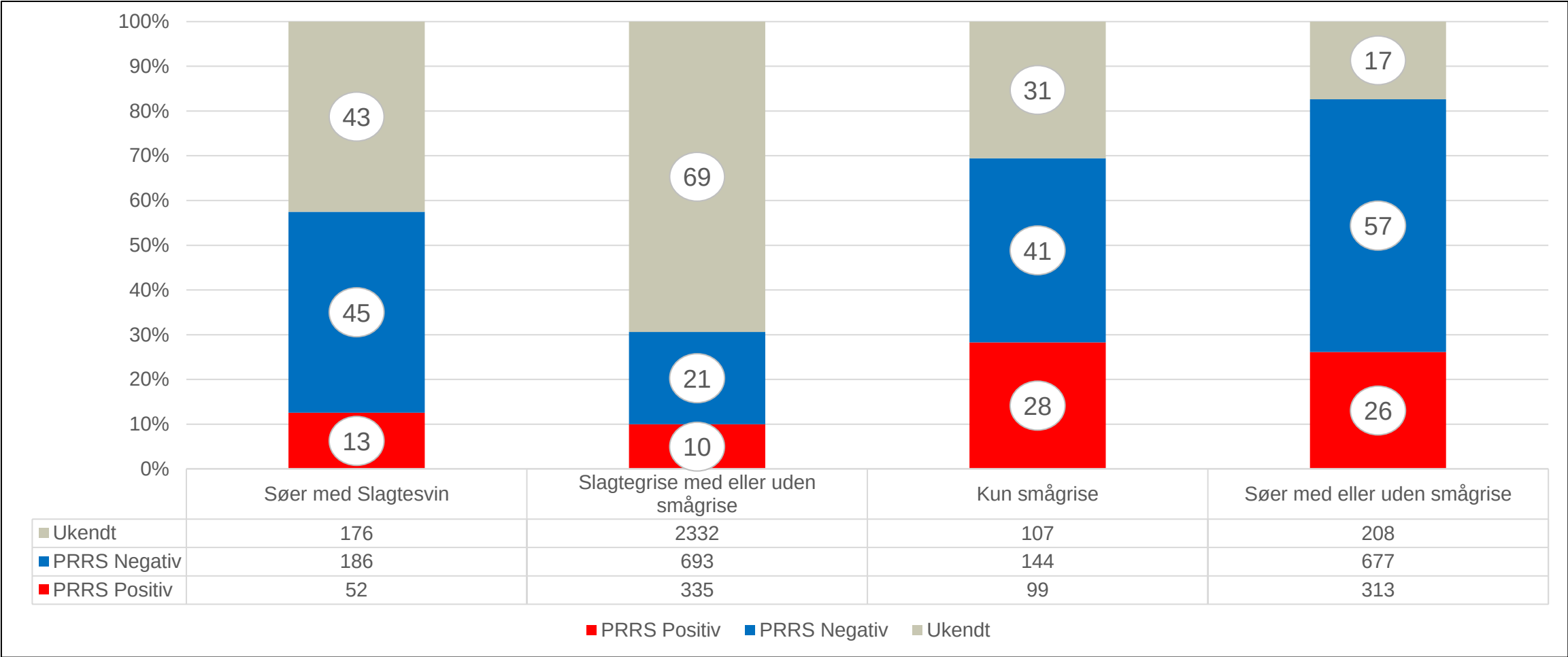
Hvad ved vi om udbredelsen af PRRS i Danmark?

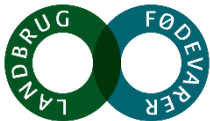
Alle CHR nr med grise
Over 10 årssøer
Eller over 100 stipladser
SPF-SUND, December 2021

PRRS status på 47% af alle CHR nr

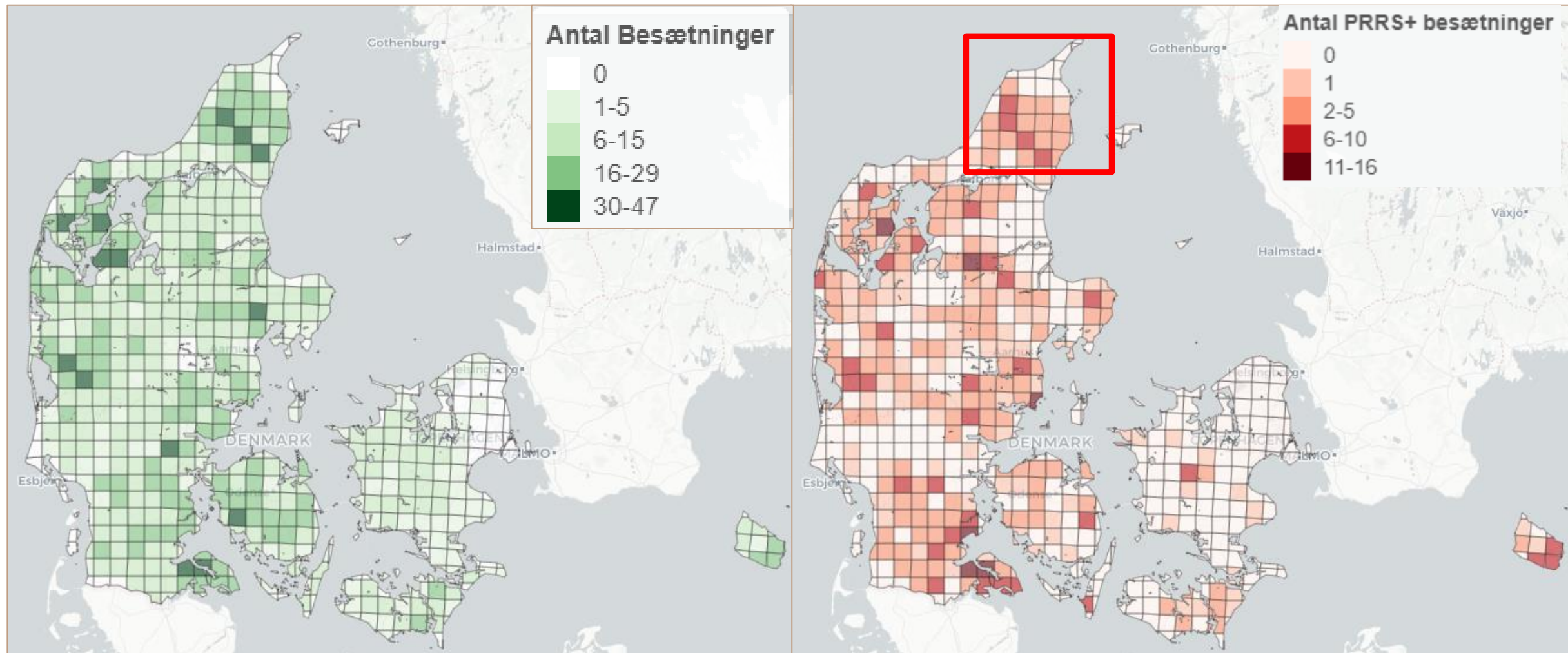
Besætningstyper (CHR) - PRRS status

Noget at leve af. Noget at leve for.

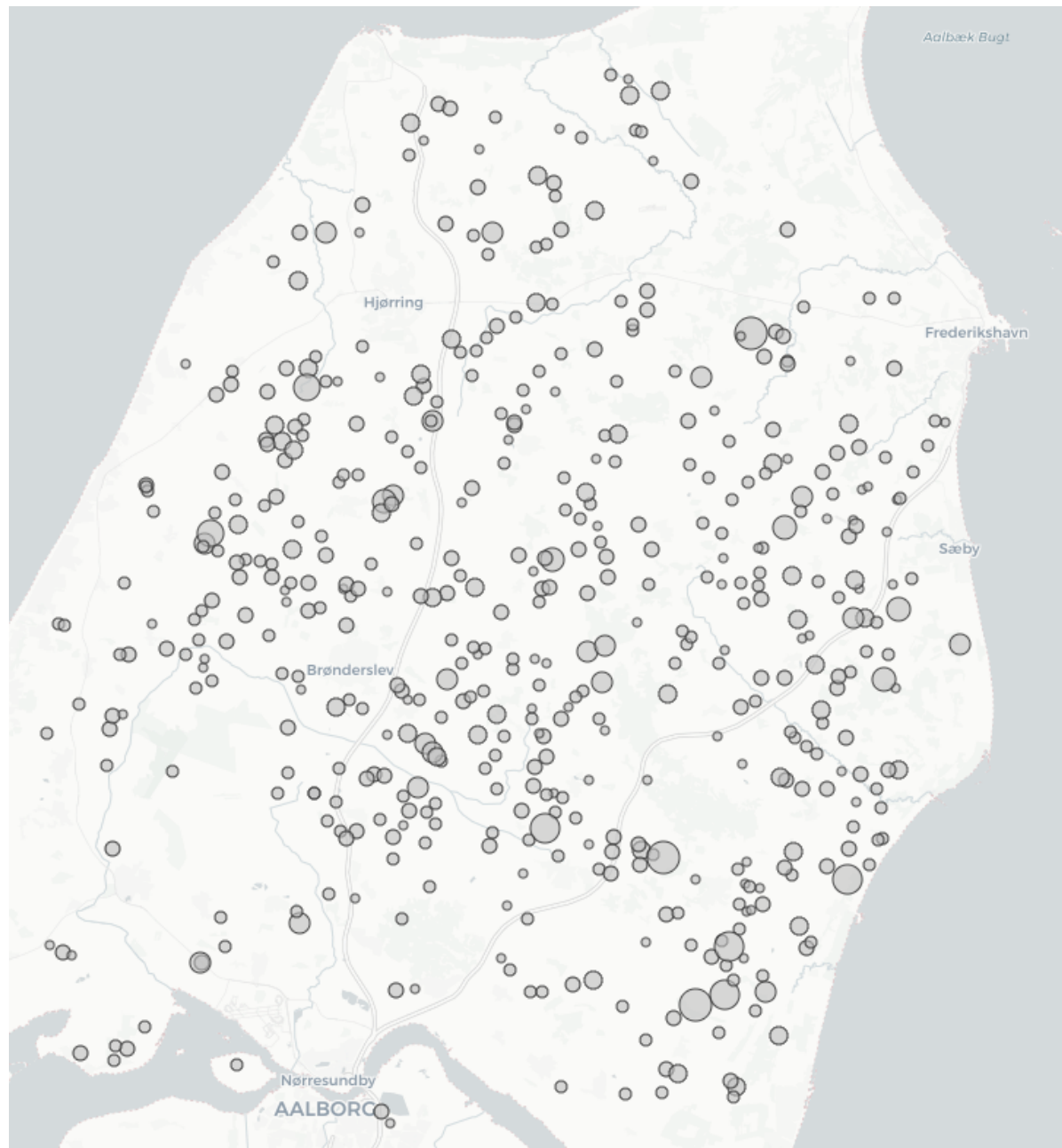
Udbredelse af PRRS

Noget at leve af. Noget at leve for.

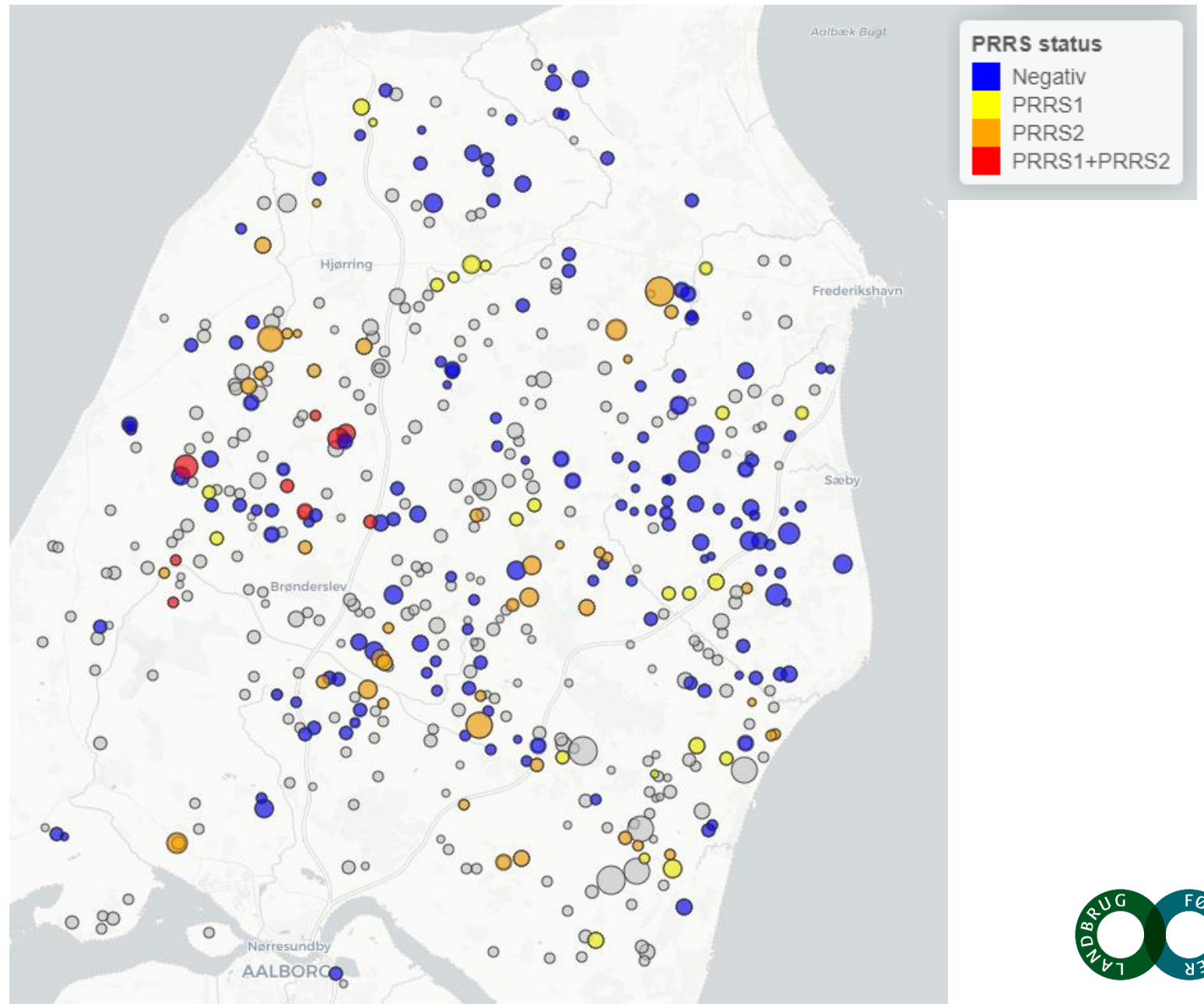
Udbredelse af PRRS

Noget at leve af. Noget at leve for.

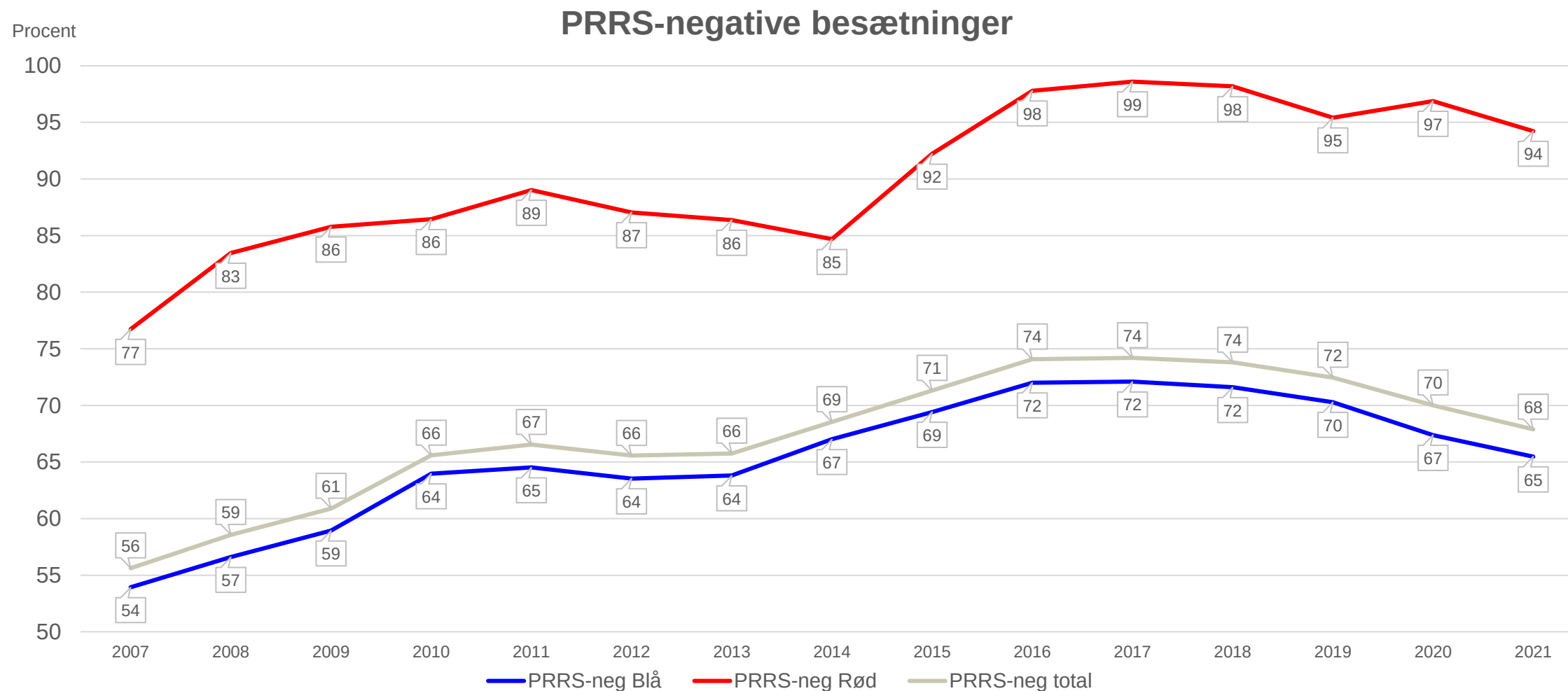
Udbredelse af PRRS

Noget at leve af. Noget at leve for.

Udvikling i PRRS smitte

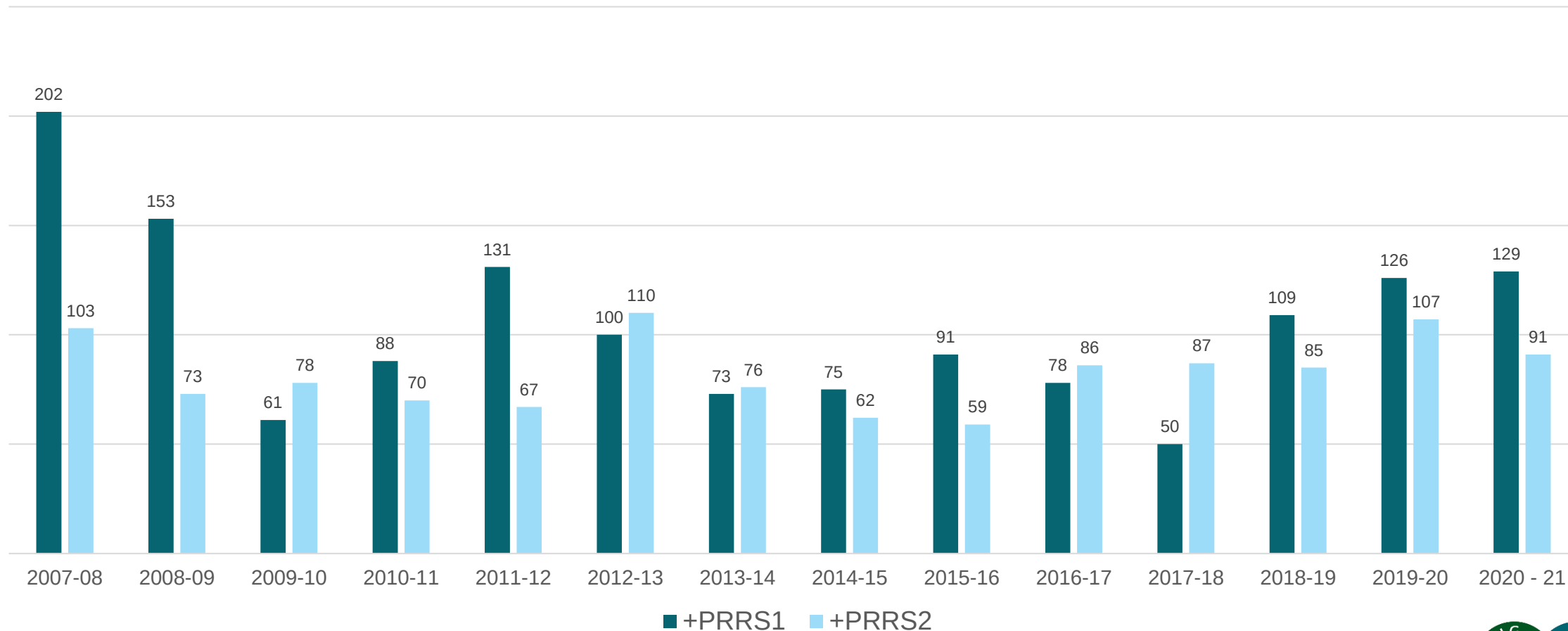

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvor mange besætninger bliver smittet med PRRS?

PRRS-smittede 2008-2021

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvordan smitter PRRS i mellem besætninger?

Infektion med PRRS kan smitte via:

Dyr: handel med viruspositive dyr fra smittede besætninger

Luft: har betydning indenfor flere kilometer

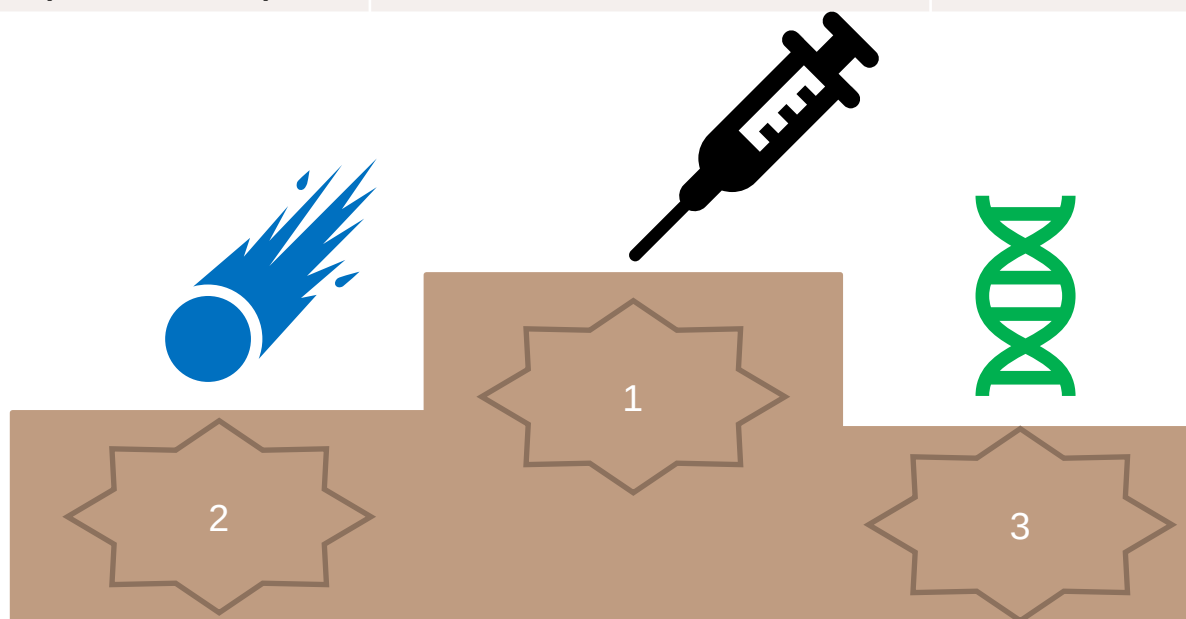
Sæd: sæd fra nysmittede orner kan indeholde PRRS-virus

Anden kontakt: redskaber (især kanyler), personer mm.

Hvordan kommer PRRS virus ind i grisen?

Rute	Antal PRRS virus	Forhold
Brud på huden (eks. kanyle)	Under 10 vira	1
Luft		125
Sæd		3.000
Gennem munden (eks. foder)		15.000

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvordan spredes PRRS internt i besætninger?

Smitte mellem søer	Smitte Søer – Pattegrise	Smitte Pattegris-Pattegrise
Kanyler	Kuldudjævning	Kuldudjævning
Introduktion af naive gylte	Ammesøer	Kanyler, halebrændere, skalpel, etc.
Gødningsimmunisering		Flyttekasser, kuvøser
Løsdrift		Kontinuerlig drift - farestald

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvordan beskytter du din besætning mod introduktion af PRRS?

- Kend status på de grise du indkøber
- Indkøbte sopolte ind via karantænerum
- Smittebeskyttelse

Har du styr på din smittebeskyttelse?

Noget at leve af. Noget at leve for.

Har du et ordentlig forrum – der virker?

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hold styr på transporten inden for besætningsområdet

Noget at leve af. Noget at leve for.

Vask og desinficer jeres ramper!

Nysmitte med PRRS – hvad skal du gøre?

- **Afbryd smittekæder**

- Fokus på sektionering, hygiejne, og smittebeskyttelse
- Mindst mulig kuldudjævning, og kun af grise der er under end 24 timer
- Vaccination/håndtering af andre infektioner

**Løsninger skal tilpasse hver besætning
Brug din dyrlæge og konsulent**

- **Immunitet – Vacciner**

- **Polterekruttering – Centralt for PRRS kontrol**

- Anvendelse af poltekarantæne
- Indsættelse af antistof positive polte i sohold – naturlig smittet eller vaccineret

PRRS kontrol eller sanering?

Definitioner

PRRS-stabil: Fravænner virus-negative grise

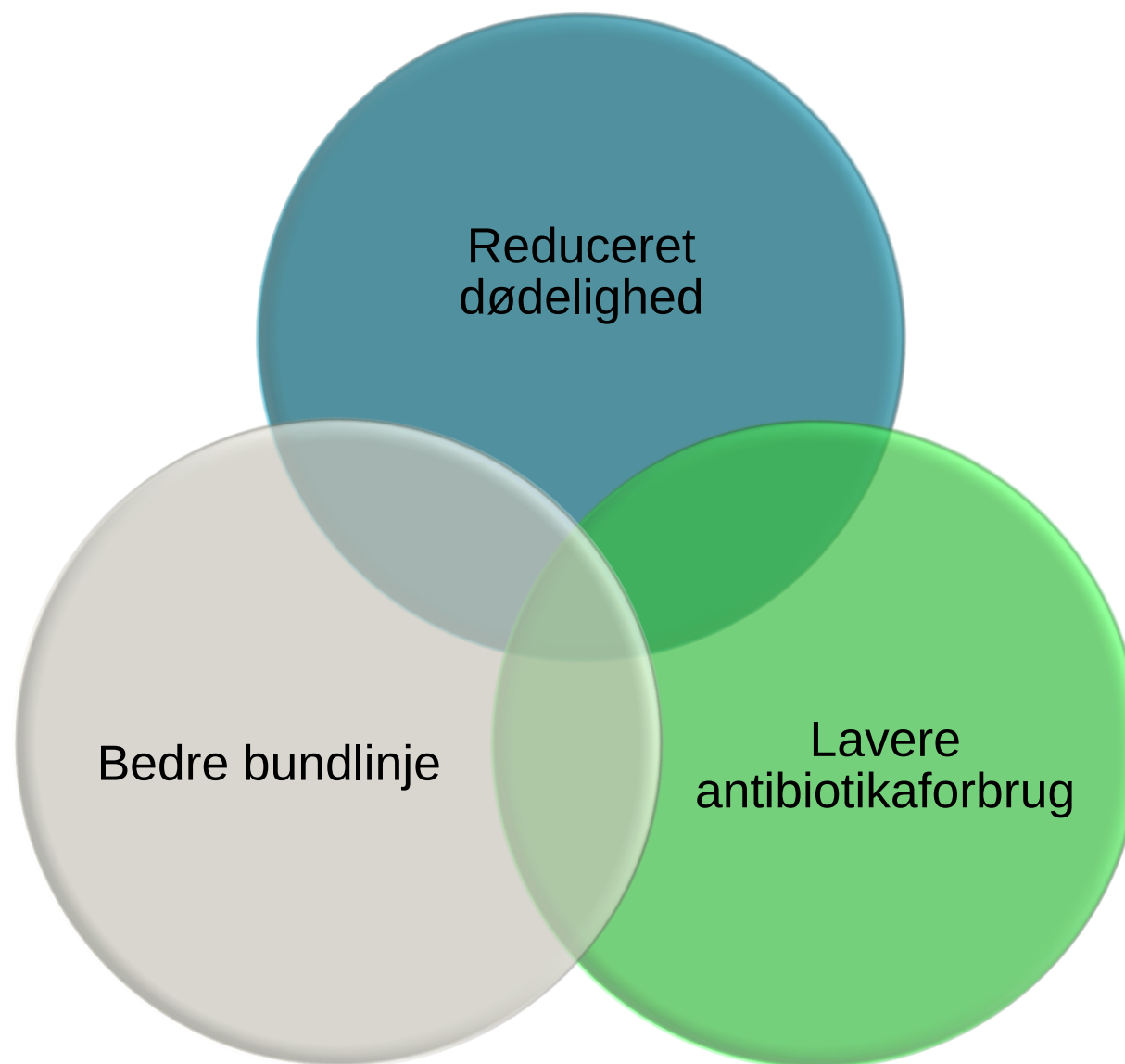
PRRS-ustabil: Fravænner virus-positive grise

KONTROL (PRRS-stabil) er en forudsætning for SANERING!

VIGTIGST AF ALT ER AT VÆLGE STRATEGI
PRRS-STABIL eller SANERING

Hvorfor sanere for PRRS?

Noget at leve af. Noget at leve for.

PRRS sanering: Totalsanering eller delsanering?

Totalsanering

Slagt – vask – tomgang – desinficer – fyld ind

Er dyr – men sikkerhed for udfaldet

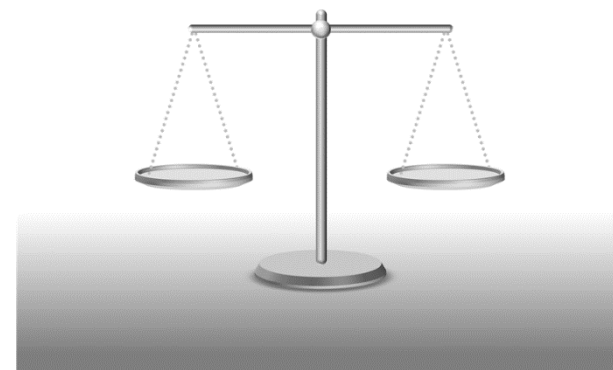
Delsanering er hver gang afvejning

- Billigere, men større risiko
- Minimerer driftstabet

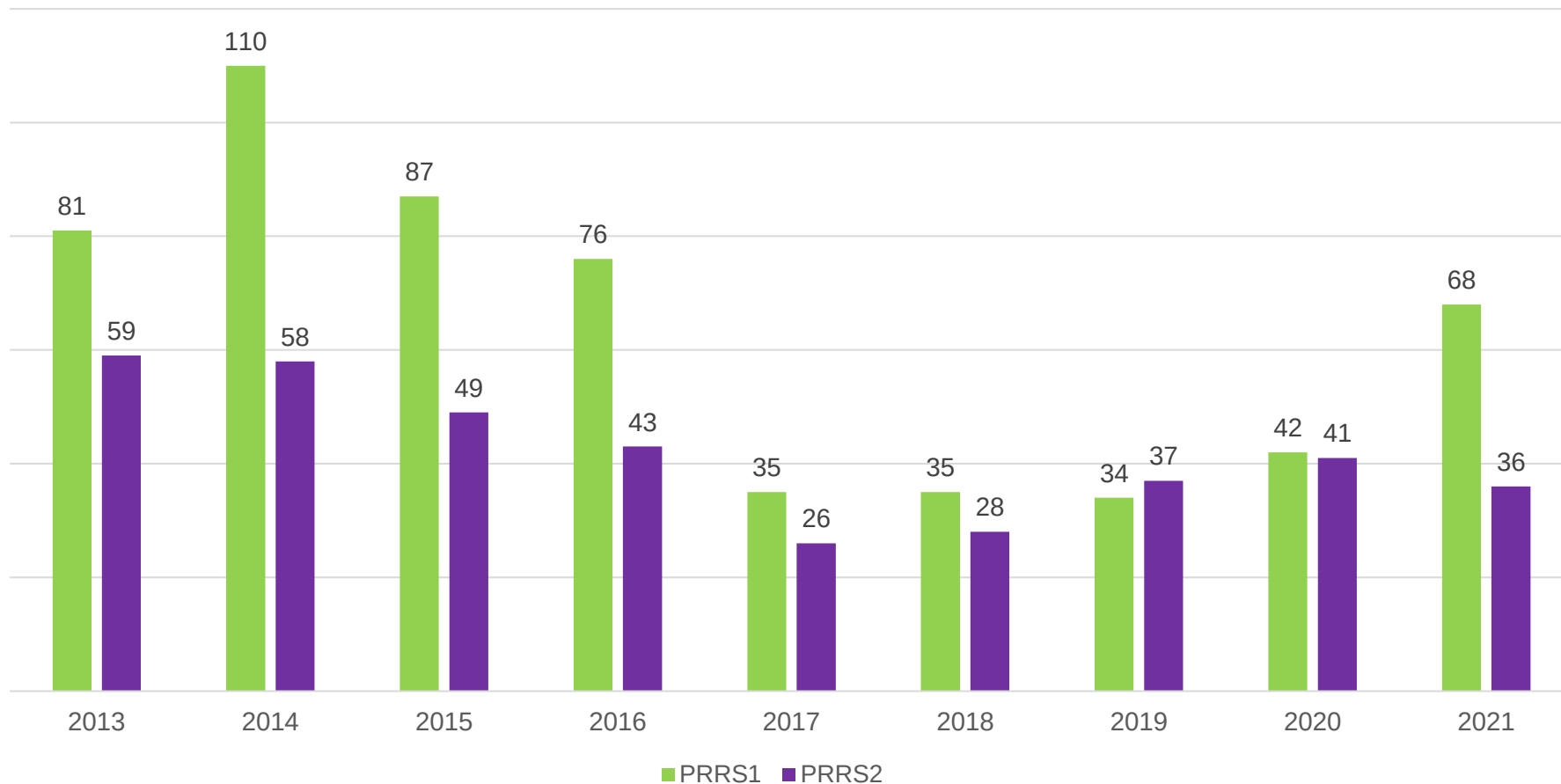
Varighed for begge ca. 1 år.

Vurdering af reinfektionsrisiko

Noget at leve af. Noget at leve for.

PRRS delsaneringer i 2013 - 2021

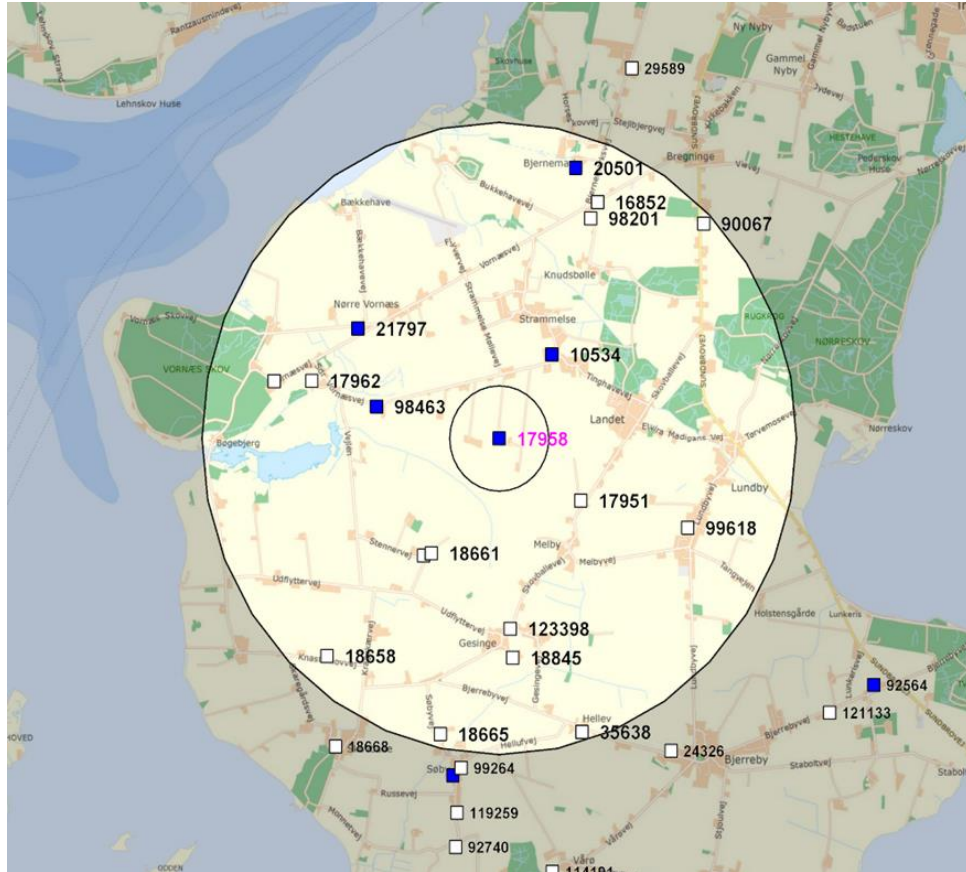

Vi har stor erfaring med
delsaneringer for PRRS i
Danmark

Noget at leve af. Noget at leve for.

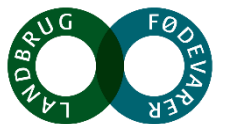

PRRS sanering og områdesmitte

- Viser alle svinenaboer < 5.000 meter
- Viser deres SPF-status
 - Myc
 - Ap2
 - PRRS
- Ukendt regnes som positiv
- Egen størrelse
- Retning til nabo
- Beregning af overlevelse op til 5 år

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvorfor er det en god ide med en national reduktionsplan?

Vi har gode forudsætninger i Danmark

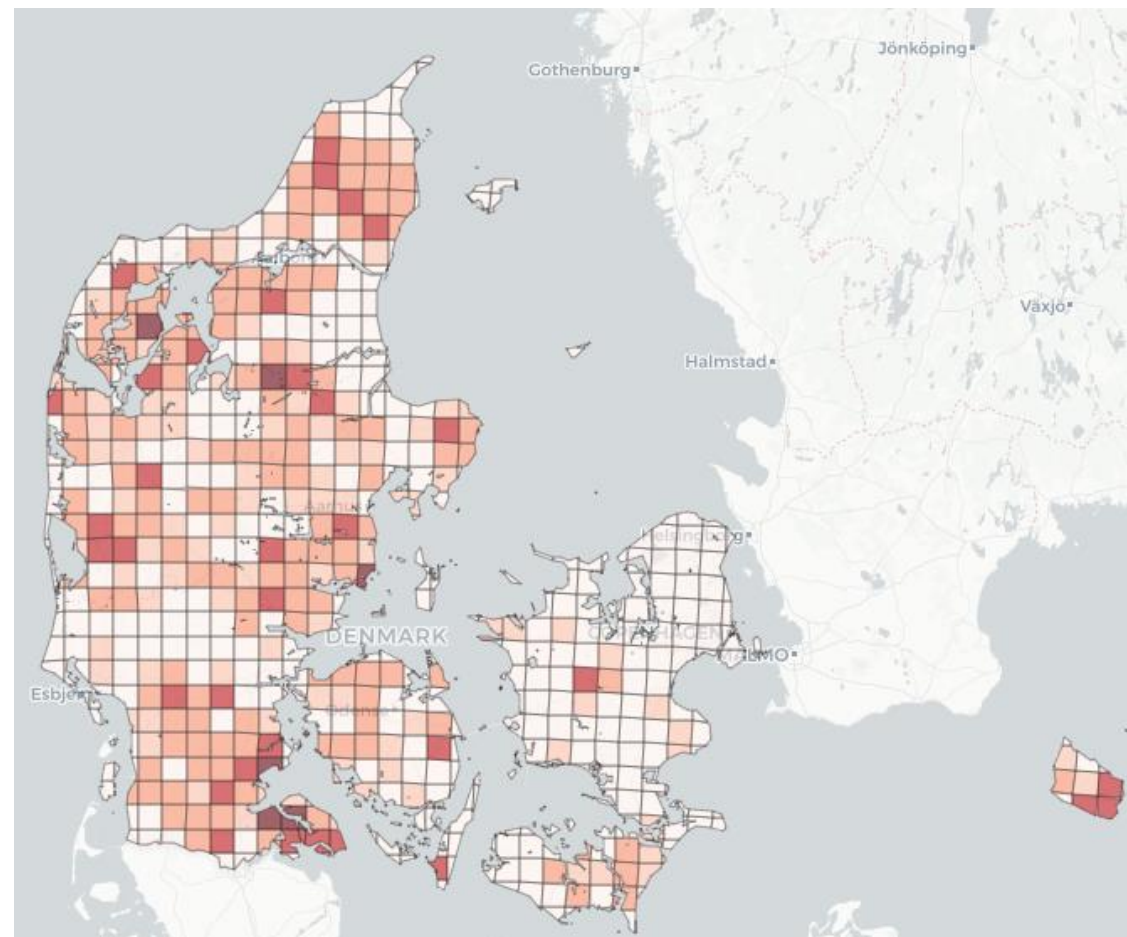
- Ingen import af levende dyr
- En avlskerne fri for PRRS
- En veludviklet SPF system
 - Skal udvikles, men vi kommer til at kende PRRS status på alle CHR numre
- Gode datasystemer (CHR, SPF, Flyttedatabase)
 - Vi ved hvor grisene er
- Geografi – Begrænset luftsmitte fra nabolande
- Stor faglig viden om PRRS håndtering og sanering blandt den danske grisedyrlægestand

PRRS håndtering fremadrettet – reduktion på nationalt plan

- Avlsbesætninger og KS-stationer holdes fri for PRRS
- Nødvendigt med et system, der sikrer at PRRS-status kendes for alle besætninger
- Styrket PRRS forskning i virus, vacciner og saneringsstrategier
- Det geografiske informationssystem "GIS" skal sammen med forbedret risikoanalyse skabe overblik ved beslutninger om saneringer
- Rådgivning og understøttende håndtering i besætninger
- Lokal indsats for at fjerne PRRS

Reduktion af PRRS

- Besætningssanering kombineres med områdesanering
- Status på alle besætninger
 - SPF eller PRRS-deklareret
- Kort
- Udpege zoner til reduktion
- Transportmønster
- Ingen tilførsel af positive grise til zone

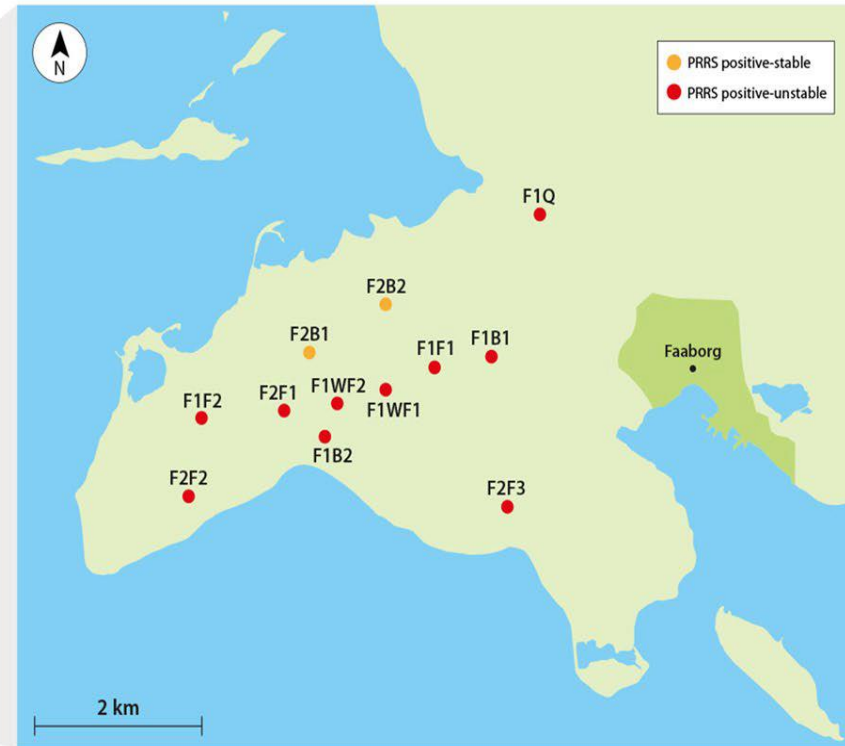
Noget at leve af. Noget at leve for.

Danske erfaringer med områdesaneringer

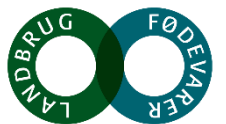
Horne land – 2013

12 besætninger saneret for PRRS på ca. 18 måneder

Rathkjen & Dall *Acta Vet Scand* (2017) 59:4

Noget at leve af. Noget at leve for.

Erfaringer fra Horne Land

- Område sanering for PRRS kræver omhyggelig planlægning og enighed om mål og midler
- Blodprøvetagning incl. PCR er vigtig for at fange positive ugehold så tidligt som muligt
- En tom stald skal vær klar udenfor sanerings området, til modtagelse af eventuelle positive ugehold

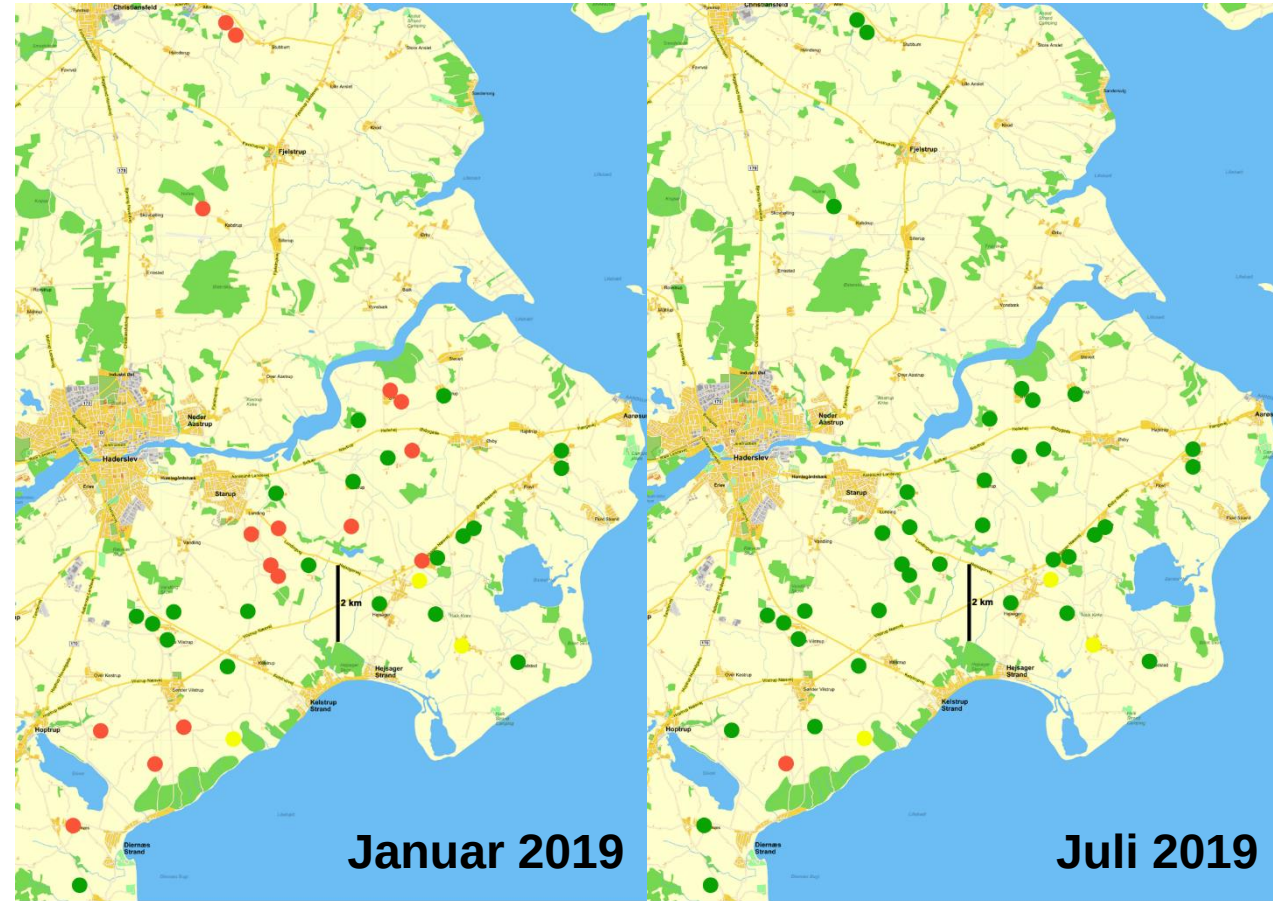
Rathkjen & Dall *Acta Vet Scand* (2017) 59:4

Flere erfaringer med områdesanering for PRRS

Haderslev Næs – 2019

15 besætningsejer og 40 CHR numre

Alle besætninger saneret eller
kontrolleret for PRRS på nær én

Noget at leve af. Noget at leve for.

Kusk et. al, IPVS 2020

Konklusioner

- PRRS har betydelig negativ effekt på sundheden
- Smitte udbredt i landet
- Stor viden om saneringsmuligheder i den enkelte besætning
- Nødvendigt med et system, der sikrer at PRRS-status kendes for alle besætninger
- Sikkerhed for at alle er motiverede for at bekæmpe PRRS
- Regional sanering baseret på opdateret viden, risikovurderinger og lokalt samarbejde mellem bl.a. grisebesætninger, dyrlæger og L&F
- National reduktionsplan kræver koordineret indsats